

Nr 61

Skatteutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 153 med förslag till ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall, m. m. jämte motion.

Propositionen

I proposition 1973: 153 har Kungl. Maj:t (finansdepartementet) föreslagit riksdagen att anta vid propositionen följande förslag till

1. förordning om ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall,
2. förordning om ändring i förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon.

I propositionen framläggs förslag till förenklat förfarande för återbetalning av s. k. bilaccis och för bidrag för drivmedelsskatt till handikappad ägare av motorfordon. Vidare föreslås, att rätt till befrielse från eller återbetalning av bilaccis skall gälla samma fordon som är befriade från skatteplikt enligt vägtrafikskatteförordningen samt att talan ej skall få föras mot vissa beslut av riksskatteverket om återbetalning av bilaccis.

Författningsförslagen**1 Förslag till****Förordning om ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall**

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall,

dels att rubriken till förordningen samt 1, 6 och 26 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 7 §, av nedan angivna lydelse.

Kungl. Maj:ts förordning om omsättningsskatt på motorfordon

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

För motorfordon, som tillverkas inom riket eller hit införas, skall i de fall som nedan sägs erläggas omsättningsskatt till staten.

¹ Senaste lydelse 1971: 1224, (jfr 1973: 175).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Skattepliktiga motorfordon enligt denna förordning äro personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram, samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke äro eller tidigare varit upptagna i bilregistret.

Till skattepliktigt motorfordon hänföres även tidigare icke skattepliktigt fordon, som efter registreringsbesiktning upptagits i bilregistret som motorfordon av sådant slag som anges i andra stycket.

Skatt skall icke utgå

a) för bil, som är inrättad utslutande för *brandväsen eller för transport av sårade eller sjuka*;

b) för sådan motorcykel, som avses i förordningen den 5 maj 1960 (nr 134) om mopeder; samt

c) för annan motorcykel, vilken är inrättad såsom invalidfordon och konstruerad för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.

I denna förordning användas uttryck och begrepp i samma betydelse som i *vägtrafikförordningen*. Tjänstevikt skall, där den ej vid beskattningstillfället framgår av typbesiktningssinstrument, besiktningssinstrument eller typintyg, beräknas enligt *vägtrafikförordningen* eller, där så ej kan ske, uppskattas med ledning av vad som kan antagas vara normal tjänstevikt för samma eller liknande slag av fordon i färdigutrustat skick. För sådan uppskattning äger riksskatteverket att i samråd med generaltullstyrelsen utfärda närmare föreskrifter.

Skatt skall icke utgå

a) för bil, som är inrättad utslutande för *brandväsendet*;

b) för motorcykel, vilken är inrättad såsom invalidfordon och konstruerad för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.

I denna förordning användas uttryck och begrepp i samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972: 595). Tjänstevikt skall, där den ej vid beskattningstillfället framgår av typbesiktningssinstrument, besiktningssinstrument eller typintyg, beräknas enligt *fordonskungörelsen* eller, där så ej kan ske, uppskattas med ledning av vad som kan antagas vara normal tjänstevikt för samma eller liknande slag av fordon i färdigutrustat skick. För sådan uppskattning äger riksskatteverket att i samråd med generaltullstyrelsen utfärda närmare föreskrifter.

6 §²

Har motorfordon, för vilket omsättningsskatt utgått, i samband med att det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, i samband med att avställningen upphört, funnits vara skattefritt jämlikt 2 § första stycket a), b) eller c) förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt, skall riksskatteverket, efter ansökan, förordna om återbäring av

Har motorfordon, för vilket omsättningsskatt utgått, i samband med att det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, i samband med att avställningen upphört, funnits vara skattefritt jämlikt 6 § *vägtrafikskatteförordningen* (1973: 601), skall riksskatteverket, efter ansökan, förordna om återbäring av omsättningsskatt som erlagts eller skall erläggas.

* Senaste lydelse 1971: 1224, (jfr 1973: 175).

Nuvarande lydelse

erlagd omsättningsskatt. Vad nu sagts skall ock gälla motorfordon som, när det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, när avställningen upphört, befriats från skatteplikt jämlikt 2 § andra stycket nämnda förordning, såframt icke länsstyrelsen i samband med beslutet om skattebefrielse förordnat att återbäring av erlagd omsättningsskatt ej skall äga rum. Sådant förordnande må meddelas endast om särskilda skäl äro därtill. De närmare föreskrifter, som fordras till ledning för länsstyrelsens prövning i detta hänseende, meddelas av myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Talan mot länsstyrelses beslut beträffande återbäring av omsättningsskatt föres hos kammarrätt genom besvär.

Föreslagen lydelse

Verket skall förordna om sådan återbäring även när motorfordon som, när det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, när avställningen upphört, befriats från skatteplikt jämlikt 40 § nämnda förordning, såframt icke länsstyrelsen i samband med beslutet om skattebefrielse förordnat att återbäring av erlagd omsättningsskatt ej skall äga rum. Sådant förordnande må meddelas endast om särskilda skäl äro därtill. De närmare föreskrifter, som fordras till ledning för länsstyrelsens prövning i detta hänseende, meddelas av myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer. Det åligger länsstyrelse att utan dröjsmål till riksskatteverket anmäla medgiven skattebefrielse enligt 40 § nämnda förordning. Anmälan skall omfatta sådana uppgifter ur bilregistret som behövs för återbetalningen.

Talan mot länsstyrelses beslut beträffande återbäring av omsättningsskatt föres hos kammarrätt genom besvär. Mot riksskatteverkets beslut enligt första stycket får talan ej föras.

7 §³

Har återbäring enligt 6 § skett med för högt belopp på grund av att fordonets ägare lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift i fråga som rör registrering av fordonet, är mottagaren skyldig att till statsverket återbetala vad han sålunda oriktigt erhållit.

Åtgärd för uttagande av oriktigt utgiven återbäring får ej vidtagas senare än fem år efter utgången av det kalenderår under vilket återbäringen utgivits.

26 §⁴

Vid skattskyldighet enligt 2 § d meddelar riksskatteverket ägaren av motorfordonet beslut om skattepåföring. Skatten skall erläggas genom

³ Förutvarande 7 § upphävd genom 1959: 95.

⁴ Senaste lydelse 1971: 250.

insättning på riksskatteverkets postgirokonto inom trettio dagar från den dag den skattskyldige erhållit del av beslutet.

Försummar den skattskyldige att inbetala skatten, kan den på framställning av riksskatteverket omedelbart uttagas genom utmätning.

Det åligger *registreringsmyndigheten* att utan dröjsmål till riksskatteverket skriftligen anmäla registrering av motorfordon, som medför skattskyldighet enligt denna förordning. Anmälan skall omfatta erforderliga uppgifter för påföring av omsättningsskatt.

Det åligger *länsstyrelse* att utan dröjsmål till riksskatteverket skriftligen anmäla registrering av motorfordon, som medför skattskyldighet enligt denna förordning. Anmälan skall omfatta erforderliga uppgifter för påföring av omsättningsskatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållande som hänför sig till tiden före den 1 januari 1974.

2 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon,

dels att rubriken till förordningen samt 1—3 och 5 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att nuvarande 6 § skall betecknas 7 §,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 6 §, av nedan angivna lydelse.

Kungl. Maj:ts förordning om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon

Nuvarande lydelse

Ägare av motorfordon, vilket jämligt 2 § första stycket c) förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt är frikallat från skatteplikt eller för vilket befrielse från skatteplikt är medgiven enligt 2 § andra stycket nämnda förordning, är berättigad till bidrag i enlighet med vad i denna förordning sägs.

Föreslagen lydelse

1 §

Ägare av *bensindrivet* motorfordon, vilket enligt 6 § första stycket 3 vägtrafikskatteförordningen (1973: 601) är undantaget från skatteplikt eller för vilket befrielse från skatteplikt är medgiven enligt 40 § nämnda förordning, är berättigad till bidrag enligt denna förordning.

Nuvarande lydelse

Bidrag utgår *efter ansökan* årligen i efterskott till den, som under det sistförflutna bidragsåret varit i *bilregister* antecknad såsom ägare av i 1 § avsett motorfordon, dock endast för tid, varunder skattefrihet åtnjutits för sådant fordon och detta innehafts av den *vanföre*.

Med bidragsår förstås tiden den 1 juli—den 30 juni.

Föreslagen lydelse

2 §

Bidrag utgår årligen i efterskott till den, som under det sistförflutna bidragsåret varit i *bilregistret* antecknad såsom ägare av i 1 § avsett motorfordon, dock endast för tid, varunder skattefrihet åtnjutits för sådant fordon och detta innehafts av den *handikappade*.

3 §

Till ägare av bil utgår bidrag för helt år räknat med belopp motsvarande den skatt som under bidragsåret belöpte på

480 liter bensin, *då fråga är om bensindriven bil, och*

340 liter brännolja, *då fråga är om brännoljedriven bil*. Bidragsbeloppen skola avrundas till närmaste hela tiotal kronor.

Till ägare av bil utgår bidrag för helt år räknat med belopp motsvarande den skatt som under bidragsåret belöpte på 480 liter bensin. Bidragsbeloppen skola avrundas till närmaste hela tiotal kronor.

Till ägare av motorcykel utgår bidrag för helt år räknat med hälften av det till ägare av bensindriven bil för helt år utgående beloppet.

5 §¹

Ärenden rörande bidrag handläggas av länsstyrelserna.

Riksskatteverket *handlägger ärenden om bidrag. Det åligger länsstyrelse att snarast efter bidragsårets utgång till riksskatteverket lämna uppgifter som behövs för utbetalning av bidrag.*

6 §

Har bidrag utgivits med för högt belopp på grund av att fordonets ägare lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna uppgift i fråga som rör registrering av fordonet, är mottagaren skyldig att till statsverket återbetala vad han sålunda oriktigt erhållit.

Åtgärd för uttagande av oriktigt utgivet bidrag får ej vidtagas

¹ Senaste lydelse 1963: 86.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

senare än fem år efter utgången av det kalenderår under vilket bidraget utgivits.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974.

I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. Till ägare av brännoljedrivet fordon utgår bidrag enligt äldre bestämmelser för tiden den 1 juli—den 31 december 1973. Därvid skall nämnda tid anses som bidragsår, för vilket bidrag dock utgår med högst hälften av bidrag för helt år enligt 3 § i den äldre lydelsen.

2. I fråga om bensindrivet fordon gäller äldre bestämmelser för bidragsåret den 1 juli 1973—den 30 juni 1974.

Motionen

I motionen 1973: 2097 av herrar Hamrin (fp) och Hörberg (fp) yrkas att riksdagen ändrar den föreslagna lagtexten i enlighet med den tankegång som redovisas i motionen.

Förslaget innebär i huvudsak en uppräknig av den bensinkvantitet, som utgör grunden för det bidrag som handikappade ägare av motorfordon kan erhålla, från 480 till 900 liter, vilket motsvarar en höjning av bidraget med ca 290 kr. årligen.

Utskottet

De i propositionen framlagda förslagen, som innebär att bilaccis och kompensation för skatten på viss bensinförbrukning skall utbetalas till handikappad ägare av motorfordon utan särskild ansökan, om den handikappade blivit befriad från vägtrafikskatt, har i princip redan godkänts av riksdagen i samband med vårriksdagens behandling av prop. 1973: 94 och skattcutskottets betänkande 1973: 41 med anledning av propositionen. Det kan emellertid vara skäl att erinra om att skatteutskottet därvid underströk att de fortsatta ansträngningarna bör inriktas på att såvitt möjligt ersätta skattelättnaderna med bidrag. Utskottet framhöll samtidigt att handikapputredningens förslag om bättre socialtjänst för handikappade, som innebär en utbyggd färdtjänst i förening med bidrag för enskilt bilinnehav, erbjöd ett alternativ till systemet med skattebefrielse.

Då handikapputredningens förslag emellertid är föremål för fortsatta överväganden kan en mera samlad och långsiktig lösning av dessa problem inte komma till stånd i detta sammanhang, varför utskottet ser de nu framlagda förslagen som ett provisorium, som främst avser att på ett smidigare sätt anpassa de nu gällande bestämmelserna om skatte-

lättnader för handikappade motorfordonsägare till den nya vägtrafikbeskattningens regler.

Vad först gäller frågan om återbetalning av bilaccis har utskottet inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, som synes ägnat att väl tillgodose önskemålen om förenklingar och om en snabbare återbetalning utan att rättssäkerhetskraven därför eftersätts.

Beträffande bidragen till de handikappade med belopp motsvarande skatten på viss del av deras drivmedelsförbrukning innebär förslaget i propositionen att bestämmelsen om rätt till bidrag för använd brännolja slopas med hänsyn till att ägare av dieseldrivna handikappfordon kommer att kunna bli befriade från den kilometerskatt som fr. o. m. nästa år skall utgå i stället för brännoljeskatt. Oförändrat bidrag med belopp, som svarar mot skatten på 480 liter bensin — f. n. 340 kr. — skall enligt förslaget utan ansökan årligen utbetalas till handikappad som har bensindriven bil. Bidraget för motorcykel beräknas på hälften av nämnda kvantitet.

I motionen 1973: 2097 yrkas att den årliga bensinmängd som utgör underlag för bidrag skall höjas från 480 till 900 liter. Motionärerna hänvisar till att handikappad ägare av dieseldriven bil i fortsättningen kommer att kunna köra i obegränsad omfattning utan att betala skatt och att det därför är motiverat att återställa balansen mellan bensin- och dieseldrivna fordon genom att höja den bensinkvantitet som ligger till grund för bidraget.

Det torde vara ostridigt att förslagen i propositionen i förening med tidigare beslutade åtgärder innebär, att det för en handikappad kan bli väsentligt förmånligare att använda en dieseldriven bil än en bensindriven. Om man enbart ser till den nuvarande fördelningen av de handikappades bilar med hänsyn till drivmedel framstår denna skillnad inte som något nämnvärt problem, eftersom de dieseldrivna handikappbilarna utgör ett försvinnande fåtal. Av ca 9 000 skattebefriade handikappfordon skulle enligt vad utskottet erfarit endast 35 stycken vara dieseldrivna. Enligt utskottets mening bör man emellertid inte bortse från att de nu förordade skillnaderna i förmåner ganska snabbt kan leda till en viss övergång till dieselbilar, vilket i och för sig skulle leda till ett ökande skattebortfall för statsverket. Med hänsyn härtill kan en höjning av den bensinmängd som utgör grunden för bidragen inte anses medföra några merkostnader för statsverket, om en sådan åtgärd motverkar övergången till helt obeskattade fordon. Härigenom skulle de handikappade också få större valfrihet när det gäller bilinköpen. Det bör även observeras att det nuvarande bidragssystemet karakteriserades som ett provisorium redan när det infördes 1960 och att det bygger på uppgifter om de handikappades körsträckor 1958.

Utskottet, som alltså hyser viss förståelse för de i motionen framförda synpunkterna, vill emellertid inte utan närmare prövning av bi-

dragsfrågan förorda någon uppräknig av bidragsunderlaget men förutsätter att hela frågan blir föremål för förnyad prövning, när handikapputredningens förslag kommer upp till slutlig bedömning. Det finns då anledning pröva om inte det nuvarande bidragssystemet torde kunna ersättas med mera generella bilkostnadsbidrag, som även kan inbegripa kostnader för reparationer, garage m. m. och som på lämpligt sätt kan graderas efter behov.

Skulle emellertid systemet med skattebefrielse komma att bibehållas längre än beräknat och därvid visa sig leda till en mera markant övergång till dieseldrivna bilar förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t utan dröjsmål omprövar de nuvarande bidragsgrunderna och lägger fram förslag om erforderliga ändringar.

Med det anförda tillstyrker utskottet förslagen i propositionen och avstyrker motionen 1973: 2097.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motionen 1973: 2097 och med bifall till Kungl. Maj:ts proposition 1973: 153 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. förordning om ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall,
2. förordning om ändring i förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon.

Stockholm den 15 november 1973

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herr Brandt (s), fru Nettelbrandt* (fp), herrar Kristenson (s), Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Sundkvist* (c), Wikner (s), Nilsson i Trobro (m), Stadling (s), Westberg i Hofors (s), Olof Johansson i Stockholm (c), Johansson i Jönköping (s), Söderström (m) och fru Normark (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av fru Nettelbrandt (fp), herrar Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Sundkvist (c), Nilsson i Trobro (m), Olof Johansson i Stockholm (c) och Söderström (m), som anser

dels att utskottets yttrande fr. o. m. det avsnitt som på s. 7 börjar med "Utskottet, som" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till att förslagen i propositionen i förening med de ändringar i förutsättningarna för bidragen som kan ha skett sedan bidragssystemet infördes — ändringar som enligt handikapporganisationernas uppgifter pekar på att körsträckorna blivit längre — synes det utskottet skäligt att bidragsunderlaget räknas upp i avvaktan på den mera långsiktiga lösning som kan väntas då handikapputredningens förslag kommer upp till slutlig bedömning. Handikapputredningen föreslog att bilkostnadsbidraget skulle bestämmas till 500 kr. per bil och år. Med nuvarande bensinbeskattning skulle man komma ganska nära detta belopp om bidraget beräknas på en förbrukning av 700 liter bensin om året för bilar. Motsvarande kvantitet för motorcyklar, som har lägre bensinförbrukning och som inte i samma utsträckning torde användas på längre körsträckor, bör kunna bestämmas till 250 liter om året. Utskottets förslag föranleder ändring i 3 § förslaget till ny lydelse av ifrågasvarande bidragsförordning.

Den sålunda föreslagna uppräkningsen bör emellertid ses som ett provisorium i avvaktan på den slutliga lösningen, som utskottet förutsätter kommer att innefatta generösare regler, vilka inte är knutna enbart till drivmedelsbeskattningen utan till de handikappades totala bilkostnader.

Med det anförda tillstyrker utskottet förslagen i propositionen med ovannämnda ändring och avstyrker motionen 1973: 2097 till den del den inte kan anses tillgodosedd härigenom.

dels att utskottet bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionen 1973: 2097 och propositionen 1973: 153 antar de vid propositionen fogade författningsförslagen med den ändringen att 3 § förordningen om ändring i förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon erhåller följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

Utskottets förslag

Reservanternas förslag

3 §

Till ägare av bil utgår bidrag för helt år räknat med belopp motsvarande den skatt som under bi-

Till ägare av bil utgår bidrag för helt år räknat med belopp motsvarande den skatt som under

Utskottets förslag

dragsåret belöpte på 480 liter bensin. Bidragsbeloppen skola avrundas till närmaste hela tiotal kronor.

Till ägare av motorcykel utgår bidrag för helt år räknat med hälften av det till ägare av bensindriven bil för helt år utgående beloppet.

Reservanternas förslag

bidragsåret belöpte på 700 liter bensin.

Till ägare av motorcykel utgår motsvarande bidrag med belopp som beräknas på 250 liter bensin.

Bidragsbeloppen skola avrundas till närmaste hela tiotal kronor.